

І чужому наукаїтєво,
Своє не чуратїтєво...
Т. ПІВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Рекдація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Нью Йорку:
EArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 139. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СУБОТА, 30-го ЛИПНЯ (JULY) 1966 Ч. 139. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 29 липня 1966

В АМЕРИЦІ

СЕНАТ СХВАЛИВ ЗАКОНОПРОЄКТ, згідно з яким Уряд допомагає тим особам, які мусять залишити свої мешкання та переселитися в інші райони внаслідок будови федеральних об'єктів. Цей проєкт має схвалити Палата Репрезентатів. В найближчих вісьмох роках більше як мільйон родин мусять залишити свої мешкання тому, що Уряд будує нові автостради, перебудовує міста та фінансує нові будівельні проєкти. Тепер видається річно коштує \$64 мільйонів як відшкодування за примусове переселення, а згідно з новим законом ці кошти вносять більше як \$136 мільйонів річно.

Д-РА КАРЛА КОППОЛІНО СУДИТИМУТЬ спершу за вбивство своєї жінки на Флориді, а після того видадуть його стейтві Нью Джерзі, де він відповідає за вбивство сусіда підполковника на емеритурі Вілліама Я. Фарбера. Губернатор Нью Джерзі Річард Дж. Гюз вже вислав папери до флоридського губернатора Гейдона Бернса з проханням про видання д-ра Копполіно стейтві Нью Джерзі. В суді Нью Джерзі головним свідком проти злочинця буде дружина підполковника Фарбера — лані Фрайбер. Д-р Копполіно вбив Фарбера в 1963-му році, а свою дружину позбавив життя в серпні 1965-го року. Перша жінка злочинця фальшиво зізнавала в обороні свого чоловіка, бо він цього від неї вимагав.

ПЕРЕДБАЧАЄ ЧОТИРИДЕННИЙ ТИЖДЕНЬ праці і 13-тижневий відпочинок, але це має бути аж в 2000-му році. Це передбачення робить Гудсонський Інститут, політично незалежний центр, який спеціалізується в проблемах державної оборони. Директор цього Інституту Герман Кан заявив, що Уряд оплачує працю членів цього Інституту, хоч ця установа старастя показати Урядові, в чому він помиляється. Інститут передбачає, що в 2000-му році телефонічна розмова з кимнебудь у світі коштуватиме тільки 50 центів, і що тоді аж 13 відсотків всіх американських родин матимуть прибутки по \$40,000 річно, хоч тепер таких родин є тільки один відсоток у ЗДА.

ПРОПОНУЮТЬ, ЩОБ МОЛОДІ замість військової служби могла працювати як лікарські помічники, вчителі або працівники в соціальних установах. Ця пропозиція міститься в книжечці, яку видає Крайова Конференція в справі військової служби. До цієї Конференції належать виховники та фахівці від людських ресурсів. Вони твердять, що в міських шпиталях нестаче лікарських помічників, а в школах міських панус браку вчителів вже від довгих років. На думку членів конференції ті всі юнаки, які не можуть служити при збройних силах з різних причин, радо працювали б у шпиталях та в школах або в добродійних установах.

ВИНА У В'ЄТНАМІ КОШТУЄ \$5.8 БІЛЬЙОНА у фінансовому році, що тривав від 1-го липня 1965 до 30-го червня 1966. Це було на \$1.1 бильйона більше, як Уряд передбачав в січні ц. р. Вятки на оборону, разом із допомогою закордонові, в минулому фінансовому році вносили \$55.3 бильйона, а цілий бюджет 1966 вносини \$106.9 бильйона. Видатки на неорборонні цілі вносили \$800 мильйонів менше, як передбачали в лютому. Дефіцит становить в 1966 році — \$2.3 бильйона, бо прибутки з податків вносили \$104.6 бильйона на \$4.6 бильйона більше від передбачуваних в лютому.

У СВІТІ

АМБАСАДОР ЗДА В ІНДОНЕЗІИ МАРШАЛ ГРІН перервав у Джакарті розмови з індонезійським міністром закордонних справ Адамом Маліком про американську економічну допомогу для Індонезії. Міністр Малік назвав деяких економістів, які допоможуть урядові підняти економіку Індонезії. Роль ЗДА в підтримці економіки Індонезії ще нерішена, але відчувається поправу відносин між обома країнами після останніх змін в індонезійському уряді.

КОНГРЕСІЙСЬКИЙ УРЯД ЗААРЕНТУВАВ 10 МЕРСЕНАРІВ. Арештування відбулося у зв'язку з заворушеннями в Катанзі, де за непотвердженнями повідомленнями 500-особова шеста команда мерсенарів контролює життя в місті Кісангані. Очолос цю команду Роберт Денард і вся залога французькою мовою. Бельгійський амбасадор в Конго заперечив твердження, що мерсенарі — це виключно бельгійці. Він подав, що на 500 осіб залогі є тільки 80 бельгійців.

ДО МОСКВИ ПРИБУВ ПРЕМ'ЄР ІРАКУ АБДЕЛЬ РАМАН АЛЬ-БАЗЗАЗ. На летючій віталі його советський уряд разом із прем'єром Косігіним у проводі. Советський уряд приділяє тепер велику увагу арабському світові й тому з візитом іракського прем'єра зв'язується затиснення культурних, економічних і політичних відносин між обома країнами.

ПРЕМ'ЄР ІНДІИ ІНДІРА ГАНДІ НЕ ХОЧЕ ПІД ТЕПЕРІШНЮ ПОРУ проводити організації запропонованої президентом Джансоном індійсько-американської фундації. Політична ситуація в країні, де уряд пані Ганді є під сильним обстрілом опозиції, не дозволяє на створення цієї фундації. Опозиційні кола говорять, що ця фундація буде ширмою для діяння на території Індії американської розвідки.

ЗДА ЗАПРОТЕСТУВАЛИ ПРОТИ ЗМІНИ ТУРИ ДЖАЗОВОЇ ОРКЕСТРИ ГАНСА В СССР. Ця оркестра мала відіграти свої концерти у Москві, Ленінграді і в Алма Аті, але советська влада відмовила дозволу на виступи в цих великих містах, дозволяючи лише на концерти в малих курортних місцевостях над берегом Чорного моря. Концерти відбуваються в рамках культурної виміни. На осинь заповіджена у ЗДА гостина українського танцювального ансамблю.

СОВЕТСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР КОСІГІН ЗАПЕВНИВ У ТАНТА, який перебував на офіційних відвідинах у Москві, що він має підтримку советського уряду в осинніх виборах генерального секретаря Об'єднаних Націй. Кандидат У Танта в пості секретаря вигнає в листопаді й тоді відбудуться нові вибори цього відповідального урядовця міжнародної організації.

КОЛИШНІЙ МІНІСТЕР ТОРГІВЛІ І КОМІСАР ДО БРИТАНІИ в уряді Ньюкуи Квееі Арма вийшов із Лондонської в'язниці, де перебував від часу перелоту у Гвані в травні, обвинувачений у дефравдації. Арму випустили на основі поришення Палати Лордів — найвищого суду Британії, але наступного ранку знову арештували на домагаання нового уряду в Гвані.

Пропав без сліду розвідчий американський літак „Ю-2“

Вашингтон. — Департамент Оборони повідомив, 28-го липня, що військовий розвідчий літак „Ю-2“ не вернувся зі свого звичайного льоту і пропав десь над Панамою. Передбачають, що льоту цього літака капітан Роберт Д. Гікман мусів втратити притомність, і літак відбував дальший лет до допомогою „автоматичного“ пілота. Літак „Ю-2“ летів в південному напрямку, і за ним слідували за допомогою радару аж до околиці Панами, а після того пропав його слід. Літак цей виконав звичайно розвідчі льоти понад районом Куби. Він вилетів 28-го липня з летовища Баркдейл у Шріпорті на Флориді. Летун знепритомнів, внаслідок не достачі кисню і не міг керувати літаком. Пілот Гікман одружений і є батьком шістьох дітей. Літаки типу „Ю-2“ — це високолітаючі розвідчі аероплани, які можуть літати на висоті 90,000 стіп, чим неможливають ворогові їх знищити з землі. Заларьмовані уряди Панами, Колумбії, Еквадору, Перу і Чіле мали стечити за „Ю-2“. Літак припинив лет тоді, коли йому забракло пального. Розшуками за літаком керує летунський Рятунковий Центр в Зоні Панамського Каналу. Перший клопіт із цього типу літаками був у травні 1960-го року, коли „Ю-2“ зістрілили над СССР, куди його була вистелена Центральна Розвідка А-нував звичайно розвідчі льоти прем'єр Нікіта Хрущов вимагав оправдання від американського Уряду і зрівав був Паризьку Конференцію, в якій мали взяти участь представники ЗДА, Великої Британії, Франції та СССР. Пізніше один літак цього типу був зістрілений над Кубою.

Палатна Комісія схвалила \$5.8 бильйона на допомогу шкільництву

Вашингтон. — Палатна Комісія Виховання 28-го липня схвалила законопроєкт про федеральну допомогу початковому і середньому шкільництву в сумі 5.8 бильйона дол. а найближчо-нансовому році, який почався 1-го липня 1966, ця допомога має вносити 2.2 бильйонів дол. а найближчому році 3.6 бильйона дол. Сума схвалена Палатною Комісією Виховання і Праці, с майже на півбильйона бильйона від тієї суми, якої вимагав Уряд президента Джансона. Але не знати, чи повна Палата схвалить рішення своєї Комісії, бо Палата натискає на Президента, щоб якнайбільше зменшив висоту федеральної бюджету. Суми, що їх ухвалила Палатна Комісія, призначені на розбудову початкового шкільництва та на середнє шкільництво — так звані гай скулі.

Економісти розходяться в оцінці економіки ЗДА

Нью Йорк. — Найдовший в історії цієї країни економічний бум змушує економістів робити передбачення, як довго економіка ще буде збільшуватися, і коли може зачатися її зникання. Але голося економісти в цій справі поділені, бо одні передбачають, що економічний ріст почне сповільнювати свій темп розвитку, і вже в найближчому році почнеться економічна рецесія. Але інша група економістів переважона в тому, що економіка і надалі буде зростати, але темп збільшуватиметься і інфляційний тиск. Але с ще й такі економісти, які гадають, що не буде ані великого економічного буму ані депресії, ні завелючої інфляції. Всі три роди економістів мають аргументи на potwierдження своїх передбачень, бо можуть покликуватися на такі економічні побазники, які можуть бути вистунами дальшого економічного збільшення, або господарської зникни. Невпевніть того, які висновки ставитимуть робітники організації при закінченні нових договорів про працю, дозволяє передбачати інфляцію та загострення фискального характеру.

Число злочинів збільшилося на 46 відсотків в п'ятьох роках

Вашингтон. — Голова Федерального Бюро Інвестиції Дж. Едгар Гувер стверджує, що число злочинів в останніх п'ятьох роках збільшилося на 46 відсотків. Гувер підкреслює, що в тому самому часі число населення цієї країни збільшилося тільки на 8 відсотків. Число злочинів в 1965-му році збільшилося на 6 відсотків в порівнянні з 1964-им роком. Варте вкрадених та пограбованих речей становить понад один бильйон доларів. Гувер підкреслює поблажливість, з якою трактується злочинність, бо вона причиняється до збільшення числа злочинів. Гувер стверджує, що 25 відсотків злочинців, засуджених за вбивство поліцейських під час останніх шістьох років, в часі доконання цього злочину були звільнені або за добру поведінку в тюрмі або були засуджені із припиненням виконання кари тюрми. Найбільше збільшилося число злочинів на передмістях великих міст. В 1965-му році 53 поліцейські були вбиті під час виконуваних своїх обов'язків, а 11 поліцейських на кожних 100 атакованих злочинцями.

Помер чеський генерал, який воював проти нацистів і большевиків

Вашингтон. — Тут помер на 71-му році життя шеф генерального штабу і шеф розвідки чеської армії в екзилі під час другої світової війни Франтісек Моравец. Моравец зголосився був в 1940 році ще в ранзі полковника до реконституованої в Лондоні чехословацької армії, що мала стаціонувати на території Франції. Вірний президентові Чехословацької д-рові Едвардові Бенешові, який тоді очолював чехословацький уряд, Моравец стану до боротьби проти Німеччини, що окупувала його країну. Разом із президентом Бенешом генерал Моравец повернувся після закінчення війни до Чехословацької держави, де очолював нове чуже васалла, організоване московськими большевиками. Після трагічної смерті Бенеша, Моравец, що був призначений до арешту, перейшов на захід, де продовжував свою боротьбу проти окупантів рідної країни, тепер вже комуністичних висланників Москви. Ще під час першої світової війни Моравец ясно замани-фестував себе проти комунізму, поборюючи режим комуніста Белі Куна в Мадярщині в 1917. Після окупації Чехословацьчини населенню Німеччиною в 1939, Моравец вдалось втекти на захід разом з державною касою, якої фонди він зужив на утримання вільнової чехословацької акції проти нацизму і большевизму.

Москва загострила обмеження в подорожуванні по Україні, в інших республіках їх полегшено

Москва. — Згідно з повідомленнями пресової агенції ІОУП, советський уряд проголосив нові правила щодо туристичного руху і відвідування чужоземцями різних республік й областей Советського Союзу. В більшості випадків ціми правилами полегшено відвідування досі закритих областей, зон і місцевостей СССР, але якщо йде про Україну, то існуючі до сї рестрикції загострено й обмежено до мінімум поїздки чужоземних туристів в цій друкій за величюною советської республіці. Замкнено взагалі для відвідування туристів із закордону навіть такі міста, як Дніпропетровськ, що нараховує близько 700,000 населення. Відкрито для відвідування деякі малозалюднені області і місцевості в Сибірі і на Далекій Сході, як наприклад обшири на схід від ріки А-муру і територію на схід від озера Байкал. Такі міста, як Перм, Новгород, Псков, Архангельськ і Мурманськ можна відвідувати, але ж подорож по їх околицях заборонена. Замкнені для відвідування цілком крім згаданого Дніпропетровська на Україні, і таких міст, як Омськ, Куйбисев, Красноярськ, ще такі більші советські міста, як Саратов, Ангарськ і Кіров. Відкрито тепер для чужоземних відвідувачів сибірське місто Новосибирськ з понад 1,000,000 населення та місто Казань над Волгою з 805,000 населення. Якщо йде про українську територію, то замкнені для чужоземного туристичного руху цілком східна половина Криму і Таманський півострів. Територія балтійських республік Латвії, Литви та Естонії замкнена для відвідувачів, за виключенням столиць названих країн.

Американське летунство атакує ворога на півночі і на півні

Сайгон. — Американські літаки повели вчора налет на ворожі становища в Південному В'єтнамі. В цій акції було вбитими понад сто вояків в'єтконгу. Бомбовили типу Б-52 заатакували з летючиною Гуам скупчення ворожих військ 50 миль на південь від Сайгону. На півночі продовжувалась „операція Гестингс“. Американські летуни бомбили знову військові споруди в Північному В'єтнамі. Повертаючись на південь бомбардувальники Б-52 обкидали бомбами скупчення ворога 35 миль на північ від Сайгону. Суходільні військові типу Б-52 заатакували після боїв попереднього тижня, в яких згинуло 65 американців і около 200 в'єтнамців в'єтнамців. Ворожі втрати подоаються в тисячах.

Спаак відійшов від політичного життя

Брюссель. — Визначний бельгійський державний муж Поль Анрі Спаак постановив відійти від публічного життя. 67-річний посол бельгійського парламенту зголосив листом до президента палати репрезентатів Ахіля ван Акера, що він релігуює із польського мандату. Спаак — це не тільки великий державний муж у Бельгії, він також відомий і впливовий особистість у світовій політиці. Почав він свою політичну кар'єру в 1925, ставши секретарем міністра праці, соціаліста Ваутерса. В часі своєї політичної кар'єри у Бельгії Спаак був шість разів міністром закордонних справ і двічі прем'єром. В попередньому році Спаак покинув уряд, щоб стати послом у бельгійському парламенті. Спаак став світовію особистістю після перших своїх виступів на форумі Об'єднаних Націй в 1945 Великий прихильник європейської єдності, він став елюквентним пропагатором міжнародного об'єднання, Спаак був вибраний першим президентом Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй у Сан Франціско. В Європі він був промотором Європейського Спільного Ринку і був автором проєкту цього господарського договору в 1957 в Римі, як також основовиком Агенції Атомової Енергії. Спаак народився в 1898, по професії він правник. Від першої жінки, яка померла в 1964, він має троє дітей. Останнього року Спаак одружився вдруге.

КАСТРО ПОГРОЖУЄ „ДОПОМОГОЮ“ ДЛЯ В'ЄТКОНГУ

Вашингтон. — Президент Джон Ф. Кеннеді виступив в Конгресі, щоб попередити про погрози Кастро „допомогою“ для в'єтконгу. Кеннеді заявив, що Кастро виступив з погрозами „допомогою“ для в'єтконгу, якщо в'єтконг не буде повністю розбитий. Кеннеді заявив, що Кастро виступив з погрозами „допомогою“ для в'єтконгу, якщо в'єтконг не буде повністю розбитий. Кеннеді заявив, що Кастро виступив з погрозами „допомогою“ для в'єтконгу, якщо в'єтконг не буде повністю розбитий.

У своїй дво- і півгодинній промові, вголосненій в Гавані в річний наступ кубинських повстанців на фортецю Монкада, кубинський прем'єр Фідель Кастро атакував гостро не тільки ЗДА, Аргентину та Бразилію, але й навіть Советський Союз за їхню політику в справі В'єтнаму. Він обіцявав навіть, що Куба вийде „для допомоги“ в в'єтнамській війні проти американських „агресорів“ нові військові з'єднання з вярдом, якщо тільки північно-в'єтнамський режим звернеться до Куби за такою підтримкою.

Спілка Письменників СССР атакує ПЕН-Клуб за виступи Тарзіса й українських еміграційних літераторів

Москва. — Правління Советських письменників боролися за свободу слова й публікації. В дальшому правління Спілки Письменників не подобалося те, що президія ньюйорського конгресу дозволила на антикомуністичний виступ Валерія Тарзіса, донедавна советського письменника, який вихавши із СССР, почав за кордоном широку антисоветську кампанію, як також толерувала „наклепницькі заяви“ еміграційних українських та естонських письменників, проголошувани на форумі Конгресу. Правління Спілки Письменників СССР заявляється, що в такій ситуації советські письменники незацікавлені в членстві ПЕН-Клубу, бо це було б „нижче їхньої гідности“.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

СВЯЩЕННИКИ 3-ПОЗА „ЗАЛІЗНОЇ ЗАВІСИ“
Оттава. — Як подас канадської католицької преси, недавно прибули до Канади два українські священники: 78-річний о. Степан Гаук, кол. доволітій парох села Варяжа на Сокальщині і 77-річний о. Юліан Фіцалович, кол. парох села Винавки на Теревельщині. Коли додали ще о. Івана Романчука, кол. пароха з с. Лапшина на Бережанщині, який прибув рік тому, то виходить, що за один рік прибули три священники 3-пози „залізної завіси“.

П. ПОЛІАНСЬКИЙ ЗБІВ НАГОРОДУ ЦА ФІЛЯТЕЛІСТИЧНИХ ВИСТАВІ

Дел Мар, Каліфорнія. — У Дев'ятій Філятелістичній Виставі, що відбулася тут в диях 24 червня до 4 липня ц. р., взяв участь із своїми збірками державних марок України відомий український філятеліст Павло Волянський з Парма Гайтс, Огайо. За виставлені ним збірки він одержав першу нагороду (Гренд Еворд). В експозиціях П. Волянським колекціями були марки Української Держави — Гетьманської й УНР, 30-УНР, як також чужі з надгроборює роллю чернігівської мови тризуба.

НА НАШІ, НЕ СВОЇМ ЗЕМЛІ (Що пишуть комуністичні газети в Україні)

КОЛИ ХОЧЕШ В УНІВЕРСИТЕТ
Щоб поступити в Київський Університет, коначі, крім автобіографії, світлин, медичних довідок, військового квитка, такі папери: про середню освіту, характеристику, видану партійною, профспілковою або комсомольською організаціями, витяг з трудової книжки, засвідчений керівником підприємства, установи, а для колгоспників — витяг з книжки колгоспника, засвідчений правлінням колгоспу, з зазначенням виробітку, встановленого для даного колгоспу мінімуму трудоднів за кожний календарний рік роботи в колгоспі. (3 оголошення в „Радянській Україні“ 6 липня).

НОВІ УТІСКИ РЕЛІГІИ
Верховний Совст УССР затвердив прийнятий давніше „указ“ з 26-го березня 1966 року „Про адміністративну відповідальність за порушення законодавства про релігійні культу“.

МІЛЬЙОНЕР
Сталевара Олексія Свєдкімова звать на заводі ім. Дзержинського (Дніпропетровщина) — мільйонером, — пише кореспондент „Радянської України“ 1-го липня).

ДОЯРЧІНА ДОЛЯ
— Кожна доярка повинна надювати від корови якнайбільше молока — вимагає партія та уряд.

ЖИТЛЯ НЕМАЄ
Светський туристи, приїхавши до Києва, одержують від директора бюра мандрівок та екскурсії теретичну фразу: „Житля немає“.

СОВЕТСЬКЕ МОРОЗІВНО
Сильніше пригріває сонце. В такий час особливо примісно поговорити про „морозівно“, — пише „Молодь України“ з 29-го червня.

Часопис наводить факт, що в Москві, у прохолодний зимовий день з'їдають 180-200 тонн морозива. А літнього дня вдвоє більше.

СВОБОДА SVOBODA

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid of the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі вибрати і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши задресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Статті підписані ІХ авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Русифікація науки в УССР

В статтях на теми української культури в сучасній УССР, друкованих у „Свободі“, вже кількама наворотами з'ясувалося на підставі конкретних даних, зачерпнутих із совєтських таких наукових джерел і статистичних довідників, факт все більш тотальної русифікації різних ділянок науки. Українська наука в цій нібито „державі українського народу“ існує тільки за назвою. Велика більшість, уже майже 80 відсотків наукових видань не тільки з природничих і технічних наук, але навіть з таких ділянок, як історія українського мистецтва, музики тощо, пов'язані виключно російською мовою. Цією ж мовою друкується більшість наукових записок і праць різних університетів, інститутів, кафедр на Україні. В російській мові відбувається навчання головних наукових дисциплін по усіх високим школах України.

Разумним прикладом конквентності, здійснюваної без ніякого сумніву „згорі“, значить планованої керівними органами комуністичної партії її режиму русифікаційної політики, може бути стан в такій науковій ділянці, як публікація дисертацій на здобуття різних наукових ступенів і авторфератів із цих дисертацій в Академії Наук і університетах УССР. Якцо до 1964 року авторферати з цих дисертацій і були друковані врядою українською мовою, то починаючи з 1965 року — вони повністю тепер виключно російською мовою, тобто офіційною мовою „єдиної совєтської науки“, створюваної в далекосхідних плянках Кремлю на злитті нації.

Показово в цьому відношенні може бути бібліографія книжок з українознавства за 1965 рік, складена Л. В. Бєлєвською й опублікована в журналі „Радянське Літературознавство“, книжка б-а за 1966 рік на сторінках 88-89. На 107 позицій в цій бібліографії двадцять праць — це видання авторфератів наукових дисертацій на здобуття ступенів кандидатів або докторів філологічних наук. Усі ці двадцять видань надруковані російською мовою, ні одне — українською! Всі вони стосуються українських тем, опрацювали їх, коли судити за прізвиськами, українці.

З яких причин і для якої мети друкувано всі ці авторферати дисертацій російською мовою — тяжко згабувати. Такі теми, як „Ідеї інтернаціоналізму і дружби народів у творчості Івана Франка“, „Стилістичні особливості синтаксису поезії мови Леся Українки“, „Питання естетики в творчості О. П. Довженка“, „Поетика драматургії Леся Українки“, „Реалізм Степана Васильченка“, „Твори Івана Франка про дітей і юнацтво“, „Журналістична діяльність Остапа Вишні“, „Поезія Лєсїди Першозайського“, „Творчість Іванікія Галатюцького, українського письменника другої половини XVII віку“ та інші подібні, написані російськими б краще українською мовою, як російською. Не виправдає ніякою конквентністю друкування російською мовою авторфератів дисертацій також і на такі теми, як „Проблема характеру в сучасній українській прозі“, чи „Чесько-українські фольклористичні зв'язки“ чи й „Проблема свободної мистецької творчості“.

Появу двох авторфератів російською мовою можна виправдати тим, що дані дисертації оборонювані в інститутах Академії Наук СССР, та й то з погляду декларованої рівноправності республіканських мов і в цій „сеосоюзій“ науковій установі українська мова мала б бути визнаною нарівні з російською.

Характеристичний також факт, що російською мовою друкуються авторферати дисертацій в усіх наукових установах і високим школах Української ССР і в Відділі Літератури, Мови і Мистецтвознавства АН УССР, і в Інституті Літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УССР, і в Київському Університеті ім. Шевченка, і в Львівському Університеті Івана Франка, і в Дніпропетровському Державному Університеті.

Такий самий стан не тільки в ділянці філологічних наук. Виключно російською мовою друкуються авторферати дисертацій і в усіх інших наукових ділянках — і в суспільно-економічній, і в історичній, і в усіх галузях технічних та природничих наук.

Якщо здійснювання в цьому напрямку русифікаційний процес буде продовжуватися таким темпом, як досі, то ва кільканидцять чи й кілька років українська мова в „радянській“ науці належатиме до... мертвих мов. Таку можливість треба не тільки усвідомлювати, але й боротися проти неї всіма можливими способами.

ЮВІЛЕЙ ЧИ ПРИМАРА?

Шойло минуло 25 років з дня вибуху німецько-совєтської війни. Пролетаріати роки із швидкістю детонації поєстанської мінни, пролетів час, мовби здогаляючи турбоомоторний літак, пролетіло довз пполовинною десятиці років — мов один дискусійний український вечір. І, якщо в нашому житті всіякі ювілеї модні — приходять на гадку дата 22-го червня 1941 року і з нею типово українська загадка, ривняння з багатьма невідомими, а серед невіданих невіданих питань: ювілей це — чи жаклива примара?

Ювілей це ніби, бо знову з війною виринуло українське питання на політичну арену, знову прострочив курлемет в українських руках, знову просочилась кров українського юнака в чорнозем предків, знову пронеслися хвилі національного відродження по всіх землях України, внісши на своїм гребені українську проблематику у великий, вілний світ.

А може це примара? Чи пам'ятаєте зірваний Хрестик і Київ — Печерську Лавру, табори полонених українців, що вмирили тисячми по обох боках фронту обох „визволителів“, плондрованих танками і літаками міста? Хто не пам'ятає сотуку відкочаних трупів українських патріотів у Львові, Вінниці, Рівному, Житомирі? Хто може забути епілеїні й вистрільні волынські сєла, зойк збожеволілих матерів біля повисених синів? Чи може хтось забув тисячі й тисячі вистрільних, повисених лише тому, що тіла їх були добайливо пересипані хлорованим валном згідно із модерною методою „Нової Варпои“ і „передової країни соціалізму“? Живемо ж у двадцятимі сторіччї...

А сторіччя це прийшло нам багато. Принесло Національну Революцію 1917 року із відродженням Української Держави, культурне відродження, спробу парламентарної української дії в Західній Україні, підпільну політичну у згодом збройну боротьбу, легальні і нелегальні рухи 30-тих років. Але все це — не ювілейне. Уночі з 21-го на 22-го червня мабув, багатом не дало сплати українське ривняння з одиою великою невідомою: німецько-совєтська війна з усіма її наслідками.

Прошли танки з чорною свастикою і червоною зіркою по нашому чорноземі. На шляху походів брали вони під свої гусениці землю обох сторін Збруча, поля хліборобів біля Києва, Львова, Запоріжжя, Луцька і Чернігова. І хапали цю землю без різниці, вона однаково доброю їм була. Зрівняли Україну в одну соборну площу. Однаково була артилерія по церквах Тернополя, Житомира, Перемишля і Харкова. Была без розбору, чи то православні, чи католики, била однаково по тих легальних і нелегальних, підпільних і парламентарних, культурних чи революційних руках. Окупанти всія мастей

мов поклялись на наше гасло соборності і проводили його в життя з усією силою: загнали українську людину соборно в могилу, нищили українську політичну думку соборно у в'язницях, конц-таборах... Закувати чорнозем під гусениці танків може й можна було б, але закувати людину з її думкою — це вже не так легко. І тут почалась друга світова війна для української людини.

Війна — це тактичні рухи війська, це постачання, фронт, бомб, кров, бандажі, хрести і — чорна смерть. Але війна — це також політика. І як у кого: в одних — це національна расія, в інших — національна нахабність. Війна може бути плянованою із внутрішнім порядком, але може бути із браком плянування і порядком. Війна може бути об'єднанням національних сил для осягнення спільної мети, але може бути й нагодом для чергового роз'єднання. І коли зникає суцільна національна політика, плянування, внутрішній порядок — це вже не війна. Це хаос, що починається вогнем і жертвою крові, але кінчається хрестами і могилами... Де ж і в яких рядах виявилася себе друга світова війна для української людини, нації?

На порозі цієї війни Кремль закінчував ламаючи українського хреста над Дніпром, яке почав „розстріляним відродженням“, проїшовши крізь колестивізацію, сжовину, постешивенну, контабори та „чорні ворони“ Берії в Західній Україні, знищено всі позначки парламентарної і в межах польської держави, легальної політичної боротьби з хвилі „добровільного“ прилучення тих земель до „держави УССР. Уряд УНР в екзилі з багатьох відомих причин був бездіяльний. Лашається єдина політична організація, що мала силу, амбіції і енергію для ведення політичної роботи — це ОУН. І ця, мов для чергової історичної іронії, напередодні війни розколотась. Війна застала українську людину з гарними клічками свободи, національної незалежності, задухами про державність і соборність — але без упорядкованої, єсної і кермованої національної політики.

Децю у відмінному розумінні, алеж із яким трагізмом і боєм стали слова Шевченка: „Ой, три шляхи широкі“. Щонайменше їх було три. Ось доставмо юнака, інтелігентна, військовика чи якубудь українську людину із охотою до політичної роботи десь в околиці на схід від Збараж, десь у цей куточок біля Лановців, там, де сходились три границі: Волині, Галичини і колишньої підсовєтської України з-перед 1939 року. Така людина, дивлячись в сторону Києва, мусіла б себе роздирти живцем натрос. Куджй їй тіти? На схід і там працювати, рятуючи культуриний процес, розбудовуючи хоч якусь куцу українських і парламентарних, культурних чи революційних руках. Окупанти всія мастей

завтра? Чи йти на захід — в Галичину і там включитись в галицьку дивізію, що мріяла йти шляхами Січових Стрільців, як на це прийде час, байдуже, що під цю пору в німецькій уніформі? Чи йти на північ — на Волинь, і там в УПА пробиватися до волі шляхом слави Зимових Походів?

Хто мав дати такий людині відповідь? Яка установка, яка політична свєла, що не була заперечена іншою силою, яка національна політика? Відповідь знаходилась у припадкових людей... І чи не випадок часто був там, що зривав національну керму, політику і національний глуд. І це, мабути, це й до сьогоднішнього дня нам вилазить боком.

Аргумент, що нам потрібно було йти в усі сторони і там робити „що можна“ — не витримув критики. Поперше — „ставлення Богові свічки і чортові огарка“ ніколи себе не виправдало. Подруге — формування трьох шляхів не було наслідком з'єднання національної політики, бо кожний формувався по своїй уподобі, часто поодинокі відтинки таких шляхів були припадковими. І потреба — в роздиренні методики, в бракові одностійної і єсної національної політики із одиою кермою ми стали не суб'єктом політичної розгри на Сході Європи, а таки об'єктом. Ідучи по лінії схвалення кожного методу, щоб „робити, що можна“, треба було б тоді апробувати чимало і гірких речей, включно з участю наших земляків в армії Власова.

Починаючи ці три різні шляхи, приходять на гадку суть самої концепції і керми національної політики у війні. Чи у цій, другій світовій війні ми спромоглись на це у всезагальної площині, а чи може, замість з'єднання національних сил, злування і внутрішнього порядку, виставили на прою своєї емоції і міжусобиці... це злишастесь відкрити питання. І навіть не цілком певними. Бо в цьому відношенні ми навіть ще й не викали другий світовій війні. Вона у нас ще йде...

Війна у світі також іде. Але вже не друга, а така третя світова? Хай її називають дипломатичною, хай холодною, хай гарячою, не давало в Корей, а тепер у В'єтнамі — це фактично йде світова розгря. Що ми у цій війні робимо — Бог його знає. Справа в тому, що яхось не видно наслідків... У 25-літню річницю совєтсько-німецької війни ми бачимо заміренних мівців і фанатів, заміренних англіцїв, американців і японців, навіть у своєму роді замірення — як не диво — СССР із мадярами, румунами. А ми як почали це у другій війні, то й кінця не видно, зокрема на внутрішньому „фронті“.

Справа, очевидно, не в тому, щоб занехати визвольну політику супроти батьківщини. Вона тягнеться вже понад дві сотні років і буде далі тягнутись. Справа в тому, щоб, нарешті, мати визвольну політику національну і об'єднану, щоб позбутися підвєстатку керівництва та концепції і таки добитись

лодого письменника, бо досі в його віршах не було чути подібної нотки. При другій зустрічі з автором вугляр оповідає про своє життя: — От, видите, нужна та й нужна! Нігде ні про що й не чути більше. Наш заробок день-у-день меншас. І ліси вирубують, і того камінного вугля все більше. От, преїдеться далі з голоду загинати" (там же, ст. 17-18).

І. Сірак в розвідці „Спостереження над композиційно оповідань Івана Франка“ при оповіданні „Вугляр“ пише про „ідейно-тематичний задум Франка — змалювання боротьби між працею й капіталом“, і про те, що „взаємодія образів в цьому оповіданні розкривають соціально-класові протиріччя в суспільстві“ (Іван Франко. Статті і матеріали. Збірник шостий. Львів, 1958, ст. 204).

Гадасмо, що І. Сіракова заввага не відноситься до оповідання „Вугляр“ (1876 рік), бож, як почуємо пізніше, автор його не був таким свідомим теоретиком, „соціально-класовою протиріччя“, як про це пише І. Сірак. Та в поневоленій російськими комуністами Україні на все треба дивитися зі становища класової боротьби, і тому О. Дем'яненко написав окрему розвідку про те, як то Іван Франко, пишучи свої три, так звані лолінські оповідання в 1876 р. (крім двох згаданих — це „Два прятелі“), — „підпорядковував всі розмовні та графічно-стилістичні засоби — змалюванню соціальних колізій“ (О. Дем'яненко: Стилістичні особливості речень і словосполучень у ра-

ФІНАНСУВАННЯ ПАРТІЇ

Мюнхен. — Після поразки Німеччини в другій світовій війні територія германської імперії була розділена на чотири окупційні зони: американську, британську, французьку і російську. В кожній зоні окупційний уряд старалися організувати політично-освітню роботу. Західні держави вели цю роботу в дусі демократичному, в совєтській зоні політичне виховання йшло в дусі комуністичному.

Після створення Німецької Федеративної Республіки в 1949-му році, парламент цієї держави постановив, що демократичні німецькі партії мають право на державну субвенцію для ведення політичної освіти в народі та на пропаганду в виборах до законодавчих централних і крайових установ.

Спершу в німецькому парламенті в Бонні було кілька партій, але пізніше менші партії відпали: згідно з законом тільки та партія, котра має у виборах більше як 5 відсотків поданих голосів, має право бути представленою в державному парламенті і крайових соймах. Коли менші партії не могли переконатися через цей „поріг“, в парламенті залучалися тільки три партії: Християнсько-Демократична і Християнсько-Соціална Унія (ці дві групи в парламенті творять одну фракцію), Соціал-Демократична і Ліберальна. Ці партії дістали значні суми з державної скарбниці на свою працю.

Для першої з названих партій і для Ліберальної ця поміч з державних коштів була більше потрібна, ніж для соціал-демократів. Соціал-Демократична партія має коло 700.000 членів, що регулярно платять членські внески, і ця партія внаслідок різних підприємств, що дають їй прибутки. Ліберали та християнські демократи не мають багато членів, хоч на час виборів вони дістають субвенції, від великих капіталістичних установ. Соціал-демократи домагалися, щоб кожда партія давала до відомої суспільства джерела своїх прибутків. Але інші партії на це не погодились.

Не так давно крайовий уряд Гессену подав скаргу до Федерального Конституційного Суду в Карльсруге про національну політику. Друга світова війна вже давно поза нами, іде далі вперед. Липаються ідеї, традиції, інтереси національно-громадянські, але методи і ставлення змінюються, як змінюються і часи. Десь мусить прийти і в нас якийсь другий світовій війні, і десь ми масмо місце в сучасній світовій розгрі. Можливо, стануть при річницю початку війни і пригадують собі жаліливий примару, пригадуються нам спалений рідний хутір, сплюндеровані місто і село, братські могили, що так густо засіяли Україну, скрегит гусениць окупційних танків і ті шляхи, багато шляхів, по яких тяглись українська політична думка. Можливо, пригадуються не тільки як історичні факти, але й як „ментя“

Церква з місцем молитви, а не місцем пропаганди. З нагоди Тижня Поневоленних Нашій деякі особи уважали за доцільне роздавати лектючки такі всередні катедр св. Патріарха в Нью Йорку. Хіба ж таким вєтангом переконано чужинців у слушності наших змагань?

Наші діди знали краще „фай том“, як деякі з тих, про яких тут мова.

Часто нарікаємо на нашу молоддь, що вона втікає наз руц і потоплає в чужому морі. Чи не наша самих вина в цьому? Чи наша вєданка не є одиою з причин цього лиха?

Роман С. Голіат
Нью Йерк

ПРО СКРИПАЛЯ МИРОСЛАВА СКОРИКА

У „Свободі“ з 28 липня р. р. в рубриці „Листів до редакції“, згадаю в дописі „Про молодого скрипаля зі Львова“ Мирослава Скорика.

Мирослав Скорик є сином проф. д-ра Михайла Скорика і проф. Соломеї з Охримовичів. Проф. М. Скорик був управителем української жіночої учительської семінарії, а потім гімназії „Рідна школа“ в Самборі. Д-р Лука Луцв знає їх особисто, бо, працюючи в Самборі, був екзаменатором в тій гімназії у 1932-му році під час матори.

Панство Скориків з трьома синами десять років були на засланих і повернулися до Львова в 1956 році.

Марія Роздубцька-Шиндлер.
Ірвінгтон, Н. Дж.

З НАШХ БУДНІВ

СПРАВА ЧЕСТИ

Недавно, відвідавши одну з наших вакаційних осель в американських Карнатах, зустрів я там уявіть собі, кого: мої добрий сусід і земляк з Біберцького повіту, панство Татузія! Було якраз після вечері і мої приятели заживали авєрній прохолоди, сиділи укупні під гіллястими „ясенями, на лавгах“.

— Велл, — промовив пан Татузія, втираючи стітніле золото, — написано в Святому Писанні: „В поті гола їстимеш хліб свій“. І це дійсна правда. От я, скажемо, хліба і не їв, лиші вареники зі сметаною, а свої поти з мене б'ють! А що-мас казати той бідний народ, що тепер мугиться в Нью Йорку, де гарячка по сто градусів день-у-день?

— Не треба їстися до Нью Йорку, і тутешки, на цій оселі, декому гарячка добре вварилася на голову, — відшука пані Татузія. — От, хоч би, неприкрити витрат партії на їх роботу. Наприклад, недавні вибори до союму в провінції Шівнічній Райн-Вєстфаліа поглинули коло 8 мільйонів доларів. В дальших виборах кожна партія буде старатися свої витрати на пропаганду „роздувати“ як на я більше. І тоді держава мусіла б платити партіям значно більше субсидій, ніж при дотепершній ентуації.

— Знову зашмашася свєс? — набурмосився пан Татузія.

— А хіба не правда? Ну, скажіть, пане п'юбменнику, мас він розум? Замість пошанувати свєс здоров'я, набрати свєжих сил, відпочити, — він собі тут напав роботу гарбиджмена: лизати, як той сновид, і збирас за базурями папірці, сміття, порожні пляшки... А тию на твою голову!

— Хіба тут немає робітників, що дбали б за порядок і гистоту? — питаю.

— Ба! — розвєла рука моя дорогою землякка, — Е тут один крайовий профєсор, що ходить з торбиною і забирає сміття, але він має слабкий зір, не добагає: один патріарх заварив, дев'ять поминє. Та й не дивинця, він сєй роботи в гімназії не вєгвєс. То мій старий, на охотничий, зодять назирем за вєзєм волоєйком, збирас незобіране і заносить до кошика. Така, вибагайте на слові, свєняка поправка...

— Говори до гори! — перебив її на цюжю своє пан Татузія. — Жінко, а ж тоби толкуєва „попясняє, у гому справа, але ти, віддай, не годна цього тротиротати... Якби це була приватна фарма „якоюсь Гривцка, Стецька чи Гаврила, то мене за неї голова не боліла б, алеж це наш національний масток, українська сєсла, скоди з'їджається народ з цілої Америки й Канади, свої і гужи гасто заляляють, то нам усім повинно лежати на серці, щоб тут все грало, щоб ми не соромились за неї перед світом! Тут мусить бути зистенко, як у дзеркалі... А що роблять деякі малі вакаційники?.. Навмисне розбивають об каміня пляшки з соди ги кока-коли, і то в такому місці, де люди паряться на сонці, де малі діти бігають босими ніжками! Та я з такою уривєтля жаємем шкуру дер би!

В цій самій авєлїні пан Татузія зіврався з лавгани, натиснув кателюга на голову і вистрим, жвавем кроком потрацював до головного будинку.

— Що сталося? Кудя пан Татузія так поштанюють? — питаю дорогу землякку.

— Хіба не багитє?.. До своєї гоморфєвої служби. Оце зайшли якісь нові гості під годовний будинок, вєтангали з авта свєс добі, і тротир ласнітили... То єв зараз лугоусте, як мій старий бу-де зитати їм лекцій культурної поведінки на рідній оселі... Ой, щоб тринився який розумний і дав йому по шамі!

І К Е Р

ЛУКА ЛУЦВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІАЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(42)

Та не така гармонія наляна між людьми в „Лєсиченій чєладї“, бо й син Гнат „був злий та забїка... і поганий. Волосєя червоне, очі малєннькі, хитрі, як у якого татарина, сам великий, голова як макїтра, а губи, мов подушки, такі повїдувані“. Та й Лєсїха була „єукриста дуже та тверда“. Тож не могла бути щасливою Анна при такій свєкруєї й такому чоловікові. Не почувалася щасливою й Лєсїшена донька Горпина, яка потайки від матері любїлась з Митром Громником, бідним удовиним сином. Франко закінчив це оповідання зовсім не ідилічно. Дмитро попрощався з Горпиною, „зидхув єважко, вїтати співку з-за пазухи, заграв, затупікан, та так дрібно та тужно, немов би в тім голосі тонула вся його надія на тихє щастя.

— Гірка моя доле! — прошептав Митро й поверну у свій вїгін до бідної, вербам обєдженєї хатни, де жила його стара мати" (І. А. 34).

До найвчасніше написаних оповідань Франка належить „Вугляр“, в якому батько оповідає, як згорів при випалюванні деревного вугілля його син

Іванчик. Цей реалістичний опис не має нічого спільного з ідилією, яку ще дєхто хотів бачити в „Лєсиченій чєладї“.

„Мати Христова, не приводе вас ніколи ні видіти, ні чути про таке нещастя, яке звалилося на мою бідну, стару голову! Лежав мій Іванчик на землі передо мною, чорний увєсь, як головня. Тіло в огні збїглоєся, шкіра перєгорєла, потрїскала... Не пізнали, де були очі, де уста, де лице, нічого!.. Мати Нєбєсна, я на своїм віку не видів ніколи нічого страшнішого, як був мій синочок сердешний" (І. А. 16).

В цьому оповіданні, як бачимо вище, є монологи головної особи — вугляра та ліричні відступи автора, як ось цей:

„Щє бодай те було добре, що тут я часто здибав людей, що працювали на гостинці, — робітників. Гірка доля тих людей. За нужденну плату 60-80 крейцєарів денко сиди там цілий день на вітрі, слоті й вохкості, двїгає тяжкий залізний молот та товчи каміння... Навіть пісні, тої кожночасної товаришки нашого українця при роботі, не було чути. І ті люди, нужденні з лєнцї і одєжі, і понурі, видалиєся мені за клятими злим демоном, запряженими чарами до тої машинальної праці. І дійсно так. Злий демон їх — нужда, а чари, — той мізерний, кривавий заробок" (І. А. 6).

Ми наміснє навєли повїзний уривок, щоб показати, що вже 20-річний Франко відчув соціальну кривду українського робітника. Це новий мотив в мо-

лодого письменника, бо досі в його віршах не було чути подібної нотки. При другій зустрічі з автором вугляр оповідає про своє життя:

— От, видите, нужна та й нужна! Нігде ні про що й не чути більше. Наш заробок день-у-день меншас. І ліси вирубують, і того камінного вугля все більше. От, преїдеться далі з голоду загинати" (там же, ст. 17-18).

І. Сірак в розвідці „Спостереження над композиційно оповідань Івана Франка“ при оповіданні „Вугляр“ пише про „ідейно-тематичний задум Франка — змалювання боротьби між працею й капіталом“, і про те, що „взаємодія образів в цьому оповіданні розкривають соціально-класові протиріччя в суспільстві“ (Іван Франко. Статті і матеріали. Збірник шостий. Львів, 1958, ст. 204).

Гадасмо, що І. Сіракова заввага не відноситься до оповідання „Вугляр“ (1876 рік), бож, як почуємо пізніше, автор його не був таким свідомим теоретиком, „соціально-класовою протиріччя“, як про це пише І. Сірак. Та в поневоленій російськими комуністами Україні на все треба дивитися зі становища класової боротьби, і тому О. Дем'яненко написав окрему розвідку про те, як то Іван Франко, пишучи свої три, так звані лолінські оповідання в 1876 р. (крім двох згаданих — це „Два прятелі“), — „підпорядковував всі розмовні та графічно-стилістичні засоби — змалюванню соціальних колізій“ (О. Дем'яненко: Стилістичні особливості речень і словосполучень у ра-

Вашингтон, Д. К.

РОКОВИНИ СМЕРТІ СЛ. П. С. ПЕТЛЮРИ

З почину Об'єднання кол. Воєнків Українців в Америці від у Вашингтоні, та при допомозі Об'єднання Українців у Вашингтоні, під зверхністю місцевої клітини УККА при участі всіх місцевих організації 22-го травня цього року відбулася Святочна Академія присвячена пам'яті С. Петлюри, Голови Держави і Головного Отамана Військ УНР.

З відкритої сцени, удекорованої національними прапорами і портретом С. Петлюри п-ні Віра Леджер під аккомпанімент панни Ларис Дячок відігравла Американський Національний гми.

Вечір відкрив голова місцевого відділу ОБУВА інж. В. Сім'яцєв. Він привітав присутніх та закликав — вставши у глибокій мовчанці — віддати пошану всім тим, що склали найбільшу жертву — сього життя за волю України! Потім запрошив зібраних, привітати присутніх на залі співтворців і учасників Великого Чину — Визвольної Боротьби — тих що: „Вражого злою кров'ю волю скроїли“, „Червону калину підіймали“.

Довготривалими оплесками вівали присутні Владика Метислава, мол. хорунжого Кінного Полку імени Костя Гордієнка, пізніше старшину для доручень при Штабі Головного Отамана, Отців: о. Протосєра „Юрія Гулея, польового Судженка Сірої Дивізії, о. Радника Степана Кірицького, старшину УС-С-ів, проф. д-р Романа Смаль-Стоцького — члена Союзу Визволення України і посла УНР в Німеччині, майора Івана Миколаєнка, адютанта Командарма в Першому Зимовому Поході, інженера Майора Віктора Яновського, референта Партизанського Штабу Отамана Юрія „Тютюлька“, Сотника Петра-Петрика, старшину УГА та інших ветеранів українських воєн.

Після короткого слова про значення С. Петлюри у нашій Визвольній Боротьбі та його заповіту продовжували „ропотачого дїва В. Сім'яцєв запросив Владика Метислава, як головного промовця на Академії.

Владика Метислав в доповіді п.н. „3 життя С. Петлюри“ розповів про нові факти з біографії Гол. Отамана зокрема про середовище, в якому ріс і виховувався будучий провідник нації. Промовець яскраво відтворив картини родинного життя сім'ї Петлюрів і споріднених родів.

Далі слідувала концертна частина. Пані Люба Німців, солістка львівського оперного Театру, виконала „Кругом блакитно обложило“ і „Купчинського — Ніжанковського“, „Засумуй трембіто“, при супроводі панни М. Лобай. Як і завжди, так і цього разу присутні широко і довго оплесками дякували співакці за її спів.

„Симон Петлюра“ — уривок з поеми В. Онуфрієнка виконали пані Юлія Ломачка та Віктор Куллії. Передаючи один одному голос по черзі, вони розгорнули перед слухачами кадр за кадром цілу сполову життя, діла і сподівань Симона Петлюри.

Олеся - Степового „Для всіх ти мертва“ та Багряного „Китастого „Україна“ відтворив мішаний хор при Об'єднанні Українців у Вашингтоні під диригентурою Юрія Філіпова. Співом завершено і утривалено створений Академією урочистий настрій. Хор нам всім на радість з кожним виступом їде зі своїм диригентом все вище та вище.

Започаткований хором гми „Ще не вмерла Україна“ підхопили всі присутні, складаючи в спів жаль за не здійснений і надію на нашу перемогу.

Оформлення сцени перевели інж. Т. Дячок, інж. О. Беня, інж. В. Сім'яцєв.

В. С. БУРЯКИ — ТО НАДХНЕННЯ, ПОВІЗІЯ — Зберемо по триста центнерів цукрових буряків з гектара, — сказав на зборах Борис у Радгоспі „Молода гвардія“, Вілговерського району на Херсонщині. Молодь бере зобов'язання перед партією та державою, — пише кореспондент „Молоді“ — „Україна“ в газеті в липня і тут же порівнює: „Мистецтво пише фарбами, матеріал механізаторів землі. Для Бориса буряки — то надхнення, поезія“.

„ПИСАНИЙ КАМІНЬ“

Хто не знає, що таке цей „Писаний Камінь“ — хай приймась до відома: це нова пластова оселя для таборувальців, дитина Великого Клівленду. Віддалена приблизно на 50 миль на схід від метрополіт стейту Огайо, офіційна адреса: PLAST CAMP Shedd Road Middlefield, Ohio 44062.

Остан Вишня сказав би: „Беріжком, беріжком — на годинку, з мінутним гачком, їзди з Клівленду“... Околиця славиться бальсамно-свіжим повітрям, м'якою („шовновою“) сесоною й такими ж м'якими боррами сектантських амівців, що кіньскими двоколесниками на автострадах, довгими жіночими одягами та бойкотом модерної техніки, створили тут живий заповідник минулих сторіч.

Куплена й окрещена мильного року оселя має романтичну площу для таборувальців, з яром і потічком, чотирі стайні — озєри, мешкальничий дїм і господарські забудовування.

Враження при вході на оселю: прихотливо заможного пан-отця на Прикарпатті. А враження з таборової площі таке, що вам не хочеться робити звідси ні кроку, — щоб не міняти чару поезії на прозу буднів...

Ловці рекордів мають від друга Антона Яцишина заповнення, що ця пластова держава, на 133 акри, поверхнею перевищає Ватиканську державу римського папи. А ловці старокрайової поезії на останньому етапі доладу до табору (Шедд Ровд) можуть насолоджувати очі й ніздрі — цн пальною курявою, марки, „курляса доріженька“...

Ще одна вигода оселі відноситься від сусідства місцевості Паркман. Ото ж, у цьому Паркмані в „велетенській водні резерваті“ — озєри, словом, ідеальна нагода влаштуувати водні табори. Разом із земними та повітряними (які ка „Писаний Камінь“ обіцяє) ред. Кость Мельник) — це були б усі три роди таборувальців. А четвертого ще не вдумано...

В справі назви: „Писаний Камінь“... Не знаю, хто впаів на ідею такої назви —

на всякий раз вона міражна. Люди, що приїжджають сюди вперше, шукають за призначеною оселі — каменем (як у „думі про грішного Олексія“), камінь Добульша, чи хоча б камінь під мостом, на „Кобзарівці“). Тим часом, нічого подібного тут нема. Ті, що відробили на оселі приписаних п'ять днів шарварку й порили лопатою в землю, можуть посвідчити, що камінь тут дрібне — в виркове, чи печінове, завбільшки, — голови нема чим добре розбити... А більші каміні: перешкоди в землі по правилу виявляються прикорманим цементом учорашніх днів.

Та біда за назвою не тільки в її міражності, але і в її шкідливій пропаганді. Для нашого брата „Писаний Камінь“ звучить так, як „писане яйце“, „писана верета“, чи... „опихане шишо“. Така назва криє в собі заповнення структуриальної ба, ще й мистецької завершеності, яка звільняє від потреби ще цось тут робити (мовляв, раз той камінь писаний, то лишається тільки його подивляти — милуватися ним...).

Тим часом, роботи тут го-го-го!... Господарські забудовування кількочасної селянської родини треба переробити і достосовувати до таборових потреб великої три цифрової пластової родини. А всю технічну обстаноку — обладнання (як електрифікація, механізація тощо), з уваги на згаданий уже обрядовий бойкот техніки ранішніх господарів, треба заводити від основ... Словом, не „Камінь“ — а як уже умовно й погодитися на нього — то це доволі не „Писаний“; його наперед треба тєстати — шліфувати, а тоді вже писати...

Хто це все мав би робити? Очевидно: батьки й рідні пластової молоді й сама така пластова молодь (у час таборувальців). Це корисно для „здоров'я“ — стрункої „лінії“, корисно для оселі, це й по-франківському — в велику річницю Івана Франка: „Лиш в праці мужа виробляється сила, Лиш праця світ таким, як с, створила, Лиш в праці варто і для праці жити!“

Вимоги Комісії для розбудови оселі (голова — інж. Володимир Ерденбергер, його „прай руки“ — Микола Голіян, Адріян Галєрєвич, Осип Топорєвич, організатор і доставець робочої сили — інж. Антін Рошакєвський насправді дуже помірковані: п'ять днів праці на оселі. Хто не зацікавлений у скиненні своєї нададги й фізичному потужавні, може окупитися від праці сумою \$12.50 за робочий день.

Дотепер переповнення робітників на оселі не занотовано. Все ж, завдяки жертвенній праці згаданих уже молодих інженерів — техніків („прайх рук“) із штабу інж. Ерденбергєра, деяких майстрів будівельного діла та групи „чорноробчих“, справу підігнано настільки, що на прем'єру таборувальців — Крайовий Табір Пластових Вихованців (обидвох родів), у часі 25 червня й до 1 липня — все найнеобхідніше функціонує. Очевидно, деякі професійні критики все ще мовлять доказувати, мовляв, оселя своїми вигодами „не вмилася“ до готелю „Валдорф Асторія“, в Нью Йорку — і на це нема ради. Одне певне: ці критики приїжджають на оселю під вечір доглянути, що без них зроблено. Як би вони так приїхали вранці й попрацювали б вимаганих п'ять днів — вигоди на оселі, з їхньою працею, напевно були б більші...

Дякуючи загалю всім живим (активним) і незгодним ще „чорноробчим“ усіх ступнів, хочеться прилюдно подякувати нашим будівельним фахівцям, що свій досвід (на доларів) час присвячують праці на оселі нарівні з нефаківцями. Їхні прізвища: Червєцький Микола, Бачинський Іван, Грабець Роман (електрифікація); інж. М. Стефанік (архітект); Панає Іван, Гловоцький Григор, Стецьк Дмитро, Собчак Василь (муляр); Гіциньський Степан (усі водопроводи); Апостолок Степан, Гішурко Михайло, Лобай Арсен, Ведмедик Іван, Богдан Кузько (столяр); Голубець Григорій (малєр), майже майстер на всі руки — Сидір Ярослав і ін. Мала фреквенція робітників у переважній час уповноважують людей праці річницю Франка витягати найважчі Франківські гармати. Хтось цитує: „Кожний думай, що на тобі Мільонів стан стоїть, Що за долю мільонів Мушєри дати ти одвіт!“... і визиває: питас: — Де та відповідальність за долю мільонів, як тут навідь десятих робітників не швидко?...

Де ті тисячі клівлендських українців? — питас громадянин Кейтону, що їрїхав на працю з жінкою, дітьми і автєм — спальною. На щастя є признаки, що ваканції студентів і старших громадян помітно підвищать число таборових робітників. А покищо автор цих слів у вимогах до громади пропонує ще одне зеро й говоритимє не про тисячі — тільки про сотки.

Успіхи нашої молоді

Як повідомив „Нью Йорк Таймс“ з 15 червня ц. р. закінчило Сіті Коледж Нью-Йорського міського Університету понад чотири тисячі студентів.

Як видно з опублікованого в „Нью Йорк Таймс“ списку, та як значиться в книзі градуантів серед відзначених і нагороджених градуантів і Сіті Коледжу є і представник нашої молоді Теодор Костюк. Він закінчив Сіті Коледж, як бакалавр наук (фізик) і „за виключною оригінальністю та вдумливістю над експериментальною фізикою“ дістав спеціальну нагороду — медаль Симон Сонєкі.

Теодор Костюк — відомий серед української пластової мол. Старший пластуєн, довгий час редактор, а до тепер постійний ілюстратор пластового журналу „Оріон“, востанє курінний 25 курєня УСП-ів „Чорноморєв“. Те-

пєр Теодор Костюк працює при науково-дослідному Інституті Френкліна у Свєртмор Пенсільвенія, і для дальшєх студій дістав на наступні три роки державну стипєндію. Р.

Асторія, Л. Ай. ЗАКІНЧЕННЯ РОКУ В ШКОЛІ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Після звіту голова батьківського комітету коротко та сердечно подякував о. парохєві Андрєйчукові та п-ву Гуменюковє за опіку та працю в школі, як також присутнім батькам за численну участь в закінченні року. В цьому моменті маленька Софія Михайлів, учениця першої класи, вручила п-ні Гуменюковій китицю квітів. Після цього слідувала роздача шкільних свідєцтєв.

Після звіту слід згадати, що на найбільшій похвалу заслуговують тут п-во Гуменюки, учителі та керівники цієї школи, які, поминаючи їхній старший вік, присвячують так багато зусилля і часу нашої школі.

Після цього напевно вас не треба буде „організувати“ до праці й датків — а в заклад поб'єся, що ви самі для благословеного діла „організатором“ станете! О. Гайський

Ділимоє з Рідними та Знайомими сумною вїсткою, що після довгої та важкої недуги, на 80-му році свого трудоловбого життя, упокоїлась в дні 5-го квітня ц.р. в Станіславові (Івано-Франківське) бл. п. Анна з Городиських НєХЦАЙ

вдова по бл. п. ПАВЛОВІ. Похоронена на Новому цвинтарі в Станіславові. ВІДНА ІМ ПАМ'ЯТЬ! Горєм прїбїтї: ОРЕСТ ГОРОДИСЬКИЙ з Родиноє братанє.

Повідомляємо Знайомих та Побратимів по зброї, що днє 17-го липня 1966 р. в шпиталі в Чикаго, по тяжкій і довгій недугі відійшов від нас у Вічність НАШ НЕЗАБУТНИЙ МУЖ І ВІТЧИМ сл. п. СОТНИК ІВАН БІЛЕЦЬКИЙ проживши 73 роки.

Одноразово складемо шпирє подяку о. митр. ФЕДОРУ ВІЛЕЦЬКОУ за заопікування похороном і за Панахидє. Горєм прїбїтї: ЛЮДИНА — дружина МИКОЛА — пасєрб. Фінікс, Арізона

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ нашої Дорогої Мами та Бабуні бл. п. д-р мед. Олєні Ів. ОДРИНИ буде відслужена ПАНАХИДА в неділю, 7-го сєрпня ц. р. о год. 2-їй по полудні на Українському Православному Цвинтарі в South Bound Brook, N.J. Просимо Друзів та Знайомих прїйняти участь. РОДИНА

Бажаячих стати членами-уділовцями PHILADELPHIA UKRAINIAN NATIONALS проситєся витягти з часопису цю форму, виповнити її та відіслати на адресу: Philadelphia Ukrainian Nationals 4932 N. Broad Street Philadelphia, Pa. 19141

Print First Name, Second Name

Street Address City State Zip No.

DO HEREBY SUBSCRIBE FOR AND AGREE TO PURCHASE quantity SHARES OF CAPITAL

VOTING STOCK AT \$5.00 PER SHARE OF PHILADELPHIA UKRAINIAN NATIONALS, A NON-PROFIT SPORTS CORPORATION.

Date Signature

У В-ВІ „СВОБОДА“ ПОЯВИЛАСЬ ДРУКОМ НОВА КНИЖКА ГУМОРИСТИЧНИХ НАРИСІВ! Микола Понєділєн СМІШНІ СЛЄЗИНИ

Обгортка і Ілюстрації Е. КОЗАКА

Стор.: 278, м'яка оправа \$3.50, тєрда оправа \$5.00

Замовлення і належність (чек або М. О.) слєдє: SVOBODA

P. O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Advertisement for Rheingold beer featuring a large glass of beer and a bottle. Text: Українці відомі зі своєї гостинності. Вони гостять тільки найліпшими стравами. А у відповідному товаристві і при добрих харчах, що ж може йти краще, як їх улюблене пиво — Райнголд? Чи вони люблять його тому, що ми робимо з орегонського хмєло, або з данської мєляси? Ми не знаємо, але ми напевно робимо щєсь добре.

Advertisement for Dana's Fashion & Photo Studio, Inc. 302 Morris Avenue Springfield, N.J.

Advertisement for Philadelphia Ukrainian Nationals stock subscription. Text: Бажаячих стати членами-уділовцями PHILADELPHIA UKRAINIAN NATIONALS проситєся витягти з часопису цю форму, виповнити її та відіслати на адресу: Philadelphia Ukrainian Nationals 4932 N. Broad Street Philadelphia, Pa. 19141

HELP WANTED MALE

ПОШУКУЄТЬСЯ

РОБИТНИКА до експедиції

„Свобода“

ДОБРА ПЛАТНЯ, 50% BLUE CROSS & BLUE SHIELD, ГРУПОВЕ ЗАВЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАЧЕННЯ ПРАЦЕДАВЦЕМ, ПЛАТНІ ВАКАЦІЇ І ІНШІ ВИБЕФІТИ.

Головентся телефонічно — НЕ 4-0237

АВО ОСОВИСТО ДО АДМІНІСТРАЦІЇ

81-83 Grand Street Jersey City, N.J.

Праця

HELP WANTED MALE

MACHINIST

diversified work in Machine Shop and machine maintenance, tool and die experience helpful; paid Blue Cross plus other fringe benefits. Ask for Mr. Levine. NEWARK BRUSH CO. 280 N. Michigan Avenue Kenilworth, N.J. (201) 245-5900

CABINET MAKER

Machine man, Good pay, nice working conditions. SPENCER SOFA BED CO. 151 Kent Ave., Brooklyn, N.Y. Tel.: (212) 782-5929

ELECTRICIAN-MECHANIC

Knowledge of circuitry necessary. Able to work shift work. N.E. Plant Location. CROWN PRODUCTS 2121 Wheatseaf Lane, Phila. PA 4-4452

MECHANIC — TOW MOTORS

Experience required. Must be able to work shift work. N.E. Plant location. CROWN PRODUCTS 2121 Wheatseaf Lane, Phila. PA 4-4452

LATHE HANDS & TOOLMAKERS

Familiar with molds for plastic industry. Top pay, excellent working conditions; 58-hour week minimum. Paid hospitalization. LINCOLN MOLD & DIE CORP. 239 E. First Ave., Roselle, N.J. (201) 241-3344.

MOLDMAKERS LATHE HANDS MACHINISTS

Good working condition. All benefits and overtime. Apply: PLASTIC MOLD TOOL & DIE CO. 1 Maple St., E. Rutherford, N.J.

LATHE HANDS

For Day and Night Shifts Experienced, must read blue prints and do own set-ups. No production work. Attractive benefits. APPLY MR. A. VERBOON ARROW CONVERTING EQUIPMENT, INC. 1275 Bloomfield Avenue Fairfield, N.J. 228-1730

PRESSMAN — LETTER PRESS

Must be experienced on Kelly (B) and Heidelberg Platen. Air conditioned shop, good pay, steady, nice working conditions. Call all week: GRAYTOR PRINTING CO. 149 Park Avenue Lyndhurst, New Jersey (201) 933-0104

SILK SCREEN PRINTERS

For Wall Paper MUST SPEAK ENGLISH. Apply: 190 Van Winkle Street East Rutherford, N.J. (201) 933-0720

СУПЕРІНТЕНДЕНТ! УВАГА!

Ви можете бути домовласником і мати добрий прибуток побіч Вашої роботи, при наявності невеликої суми готівки. Допоможемо в цьому. Телефон: 493-2281 або 768-9561

MOLD MAKERS

1-шо і 2-го класні або 1-шкільний МАШІНІСТ до науки підлявання. Платня госпіталізація. Висока платня і контрактна робота. Присмі умовини праці. (516) MY 4-1444

Праця

HELP WANTED MALE

WATCH ENGINEERS (2)

6 AM to 1 PM or 2:30 PM — 10:30 AM H. P. STEAM PLANT \$3.45 per Hour. Steady. Mon. - Fri. MA 2-2209 Ext. 291 Ask for Mr. Milster

СТОЛЯРИ КАБІНЕТІВ

Тільки досвідчені, можна вже починати працювати. Платня за згодою. Присмі умовини праці. Телефонувати або зголошуватися до: ALL CRAFT FABRICATORS 15 S. Ketcham Avenue Amityville, L.I., N.Y.

DRAFTSMAN

Heavy experience. Mechanical drafting. Young, growing concern. Good future for right man. Apply Mr. Casuso ELECTRONICS & ALLOYS, INC. 145 S. Dean Street Englewood, N.J. (201) 568-6829

LATHE OPERATORS

Experienced on Lathe & Small Machines. Must be able to read prints and set up own machine. Good Pay. Steady. Nice Working Conditions. Location: BROOKLYN SO 8-8300

TRANSFORMER - WINDER AND ASSEMBLER

Experienced on 1 to KVA to 25 KVA. Power Transformers. Must Read Prints. Good Pay. Steady. Good Working Conditions. Location: Brooklyn—Subway Station. SO 8-8300

MECHANIC

Material handling equipment, fabrication, erection and service work; both in shop and field; welding and burning experience helpful. LAFAYETTE CRANE & HOIST CO. 182 Vanderpool Street Newark, N.J. (201) 248-1430

POWER PRESS & BRAKE OPERATORS

Set Up Men. Lead Men. Expt. Part Time. Help various shifts. Tell us your available time, we'll try and fit you in. Top salary to match your ability. EMCO PORCELAIN ENAMEL Highland St., Port Chester, N.Y.

MONTAUK RESORT HOTEL

Постійна праця впродовж цілого року: КУХОННІ ПОМІЧНИКИ, КЕЛЬБЕРИ, ХЛОПЦІ ДО ПОСІЛКИ MAINTENANCE MAN Добра платня. Квінати і зарп. + бонус. Tel.: 212 UL 8-2000 NICK MONTE

ВСТАВЛЮВАЧ ДІАМАНТІВ

Досв. та загальна праця того можливості заробити \$300 тижнево. Постійна праця. Діал рік. Досконала нагода для відповідного. (212) 757-0930 NYO

Праця

HELP WANTED FEMALE

TEACHER OPENING

Small city of 11,000 inhabitants in central New York State has vacancies becoming September 1 in the following positions: Elementary: Kindergarten, Grades 1, 4, 5 (2) Junior High: English 7 & 8, General Science 7, General Science 8, Instrumental Music, Reading. High: English 12 (incl.atics), Physics Education: Educable (ages 7-11) \$36,400; M.A. \$5,950. Credit for prior service. Send inquiries and applications to: Dr. Edward T. Green, Supt. of Schools, 226 Main St., Oneida, N.Y. 13421. Telephone: (315) 363-5800.

Фарм & Country Homes

ДЛЯ ПЕНСІОНЕРІВ

Види на озеро, чистий дим, 2 спальні, Florida room, кошинок з польового каменя, усеоб'єднано, підвал, 1 акр. \$10,999. Інші домки. KOPP OF KERHONKSON M. Sims, Salesman Dial (914) 626-7500

Праця

HELP WANTED FEMALE

LOOPERS

Experienced (French, etc.) a sweaters. Good pay, steady. AA so want MERROW OPERATORS, experienced for Sweaters. Good pay, steady, nice working conditions. Call all week: CORNISH KNITTING MILLS 121 Ingraham St., Brooklyn NY 7-1268

REAL ESTATE DISPLAY

ПРОДАЄТЬСЯ ЧИ КУПИТЬСЯ? ДОМИ - ВІЗНЕСИ - ЛІТНІСЬКА - ПЛОЩІ - ФАРМИ

TRIDENT REALTY CO.

93 Second Ave. - NEW YORK, N.Y. - Tel.: 477-6400

БЕРЕМО ДОМИ ПІД ЗАРЯД

ПРОДАЄТЬСЯ ЧИ КУПИТЬСЯ? ДОМИ - ВІЗНЕСИ - ЛІТНІСЬКА - ПЛОЩІ - ФАРМИ

TRIDENT REALTY CO.

93 Second Ave. - NEW YORK, N.Y. - Tel.: 477-6400

БЕРЕМО ДОМИ ПІД ЗАРЯД

ПРОДАЄТЬСЯ ЧИ КУПИТЬСЯ? ДОМИ - ВІЗНЕСИ - ЛІТНІСЬКА - ПЛОЩІ - ФАРМИ

TRIDENT REALTY CO.

93 Second Ave. - NEW YORK, N.Y. - Tel.: 477-6400

БЕРЕМО ДОМИ ПІД ЗАРЯД

ПРОДАЄТЬСЯ ЧИ КУПИТЬСЯ? ДОМИ - ВІЗНЕСИ - ЛІТНІСЬКА - ПЛОЩІ - ФАРМИ

TRIDENT REALTY CO.

93 Second Ave. - NEW YORK, N.Y. - Tel.: 477-6400

БЕРЕМО ДОМИ ПІД ЗАРЯД

НЬЮ-Йоркська провідна крамниця Ковбас та німецькі спеціальності

SCHALLER & WEBER

— ДІМ ЯКОСТЕЙ —

РІЗНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ, СВІЖЕ М'ЯСИВО ДО ВАРЕННЯ І ПЕЧЕННЯ

• КОВБАСКИ • ШІНКИ •

ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ

In NEW YORK: 1654 2nd Avenue (85-86 Sts.) — TR 9-3047
In RIDGEWOOD: 56-54 Myrtle Avenue — AS 4-3210
In ASTORIA: 28-28 Steinway Street — IV 3-5540
In HEMPSTEAD: 310 Front Street — VA 1-7068
In FLUSHING: 41-06 Main Street — HI 5-2552
In JACKSON HEIGHTS: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154

Олександр Яремко — амбасадор українського спорту в Америці

Мейор м. Філадельфій Джеймс Тейт вручає Олександрові Яремкові почесну грамоту для футбольної дружини „Тризуба“, чотиривратного першуня ЗДА.

Філадельфій с, мабуть, одним неукраїнським містом у світі, де чужовинці часом і журналістів помічають кожного року коло 100 статей та довшіх звідомлень, які відносяться до проваів українського життя. Із цього 95 або більше відсотків відносяться до діяльності професійної дружини „Тризуба“ — „Юкрейніс Нешенелс“.

Упродовж останнього десятиліття найбільші філадельфійські щоденники „Філадельфій Інквайрер“, „Івнінг Бюлетен“ та Філадельфій Дейлі Нюз, які мають разом коло 3 мільйонів тиражу, помістили про „Юкрейніс Нешенелс“ крумло 500 статей та окремих звідомлень із змагань та коло 100 фото-знімків. Один із керманців футболу в Америці заявив минулого року, що „Юкрейніс Нешенелс“ мають більше популярності, як усі інші футбольні клуби взяті разом“.

Хочемо сказати, дещо про людину, яка стоїть поза отими великими успіхами „Тризуба“ в ділянці пропаганди українського імені серед мільйонів англономовного населення, про довголітнього референта англономовної преси Професійної ланки „Тризуба“, п. Олександр Яремко.

Тризуб“ не є першою

українською організацією, що й О. Яремко присвятив багато своєї енергії. Він має за собою уже більше як три десятиліття невтомної праці в українських молодечих та спортових організаціях в Америці головною рушійною силою, яка гнала його до праці, було, як сам він це очеркує, бажання, „щоб про нас знали“. Праця О. Яремка на терені „Тризуба“ замітна тим, що його довголітні зусилля проломити промовчування слова „українець“ на сторінках англономовної преси та спопуляризувати це слово серед англономовних співгромадян увінчали блискучими успіхами.

Метою цієї статті є віддати належну увагу одній, яка віддала велетенську частину свого часу та здібностей справі спопуляризації українського імені в Америці, а теж звернути увагу на великі можливості, що їх дають для праці в цьому напрямку українські спортові організації.

Олександр Яремко — народжений у Нортгемптені у Пенсильвенії. Уже в 16-ому році життя став круглим сиротом. Переїхав до Філадельфії де студіював журналістику в Темпл Університеті, Зацікавлений українським організаціями життям у Філадельфії. У 1934-му році його обрано головою МУН у Філадельфії. У цьому ж році брав участь в „Українському Тижні“ на Світовій Виставці в Шикаго. Був одним з основників Ліги Української Молоді яку організовано на цій Виставці під проводом Степана Шумейки. Яремко став спортовим директором тієї Ліги на всю Америку. На цьому пості організував обласні українські спортові дружини, місцеві та краєві турніри кошківки та відбіванки і т. п.

В 1936 році став спортовим референтом Ліги Української Молоді й організував великі легкоатлетичні змагання тієї Ліги, які здобули широкій розголос в англономовній пресі. У тому ж році почав організувати українську „Ол-Американ“ футбольну дружину, зложеною із найкращих українських змагунів, студентів різних університетів та коледжів на терені цілої Америки.

В 1936 році О. Яремко організує теж при Інтернаціональному Інституті у Філадельфії, Український Культурний Осередок із відділами: спортовим (дівочі хлопці) дружини кошківки, відбіванки та легкоатлетики; відділом відвінчати про Україну; дискусійним відділом та відділом улаштування виставок українського мистецтва. При цьому Осередку існувала теж класа української мови. Осередок існував до початку 2-гої світової війни. В 1936-му році О. Яремко почав видавати англономовний місячник „Українська Хроніка“. Завданням цього журналу було подавати вісти з українського життя при збереженні соборницького поглядартичного становива. У цьому

видавничстві співпрацювали з Яремком: Кухарей із Вільмінгтону, Сарабун з Бріджпорту, Стефанія, Мо-настирська та Шавлюк із Філадельфії.

Усі ці роки О. Яремко дописував до українських англономовних видів в нічті, зокрема до „Юкрейніс Віклі“, а теж до чужих англономовних часописів.

Вузкі рямці цієї статті не дозволяють згадати про визначну діяльність О. Яремка в інших ділянках громадської праці, на терені Українського Конгресового Комітету, Українсько-Амер. Горожанського Клубу у Філадельфії і т. п. Як при всій цій широкій громадській діяльності О. Яремко зумів організувати власне успішне підприємство, працювати у Департаменті Контролі міста Філадельфії, посилити четверо дітей до коледжу св. Василія у Філадельфії, — це все загадка його небуденної енергії.

Із „Тризубом“ О. Яремко зійшовся від самих початків діяльності тієї нашої спортової організації. Поруч інших важливих функцій він узяв на себе обов'язок давати про місце для цього нашого славного спортового клубу на сторінках англономовної преси і посюгодні гарно виконує цю функцію. Праця О. Яремка не обмежується до вище згаданих трьох англономовних щоденників Філадельфії, але включає теж дописування до „Сакер Дайжес“ у Філадельфії, до „Сакер Нешенел Нюз“ у Шикаго та до „Сакер Нюз“ у Нью Йорку, дописування до „Грейтер Філадельфій Магазін“ невтомне постачання інформації про „Юкрейніс Нешенелс“ кількадесятом місцевим часописам на терені Пенсильвенії та Нью Джерсі. „Моя праця на терені „Тризуба“ є улегшена тим“, каже скромно Яремко, „що маємо добру дружину, яка здобуває найкращі осяги... Можна б зробити багато більше, та на здобуття популярності в нас не призначається достаточних фондів“.

Висліді праці О. Яремка? Сьогодні не має, мабуть, у Філадельфії та поза нею там, куди доходить Філадельфійський англономовний часопис, ні одного американця, у віці, візьмемо від 10 до 60 років, який не знав би дещо про „Юкрейніс Нешенелс“ і бодей те, що „Юкрейніс“ є найкращі у копаному м'ячі, що вони уже кілька разів здобули чемпіонат Америки і т. п.

Остап, студент тайскулу, заявив недавно авторові цих рядків таке: „знаєш вуйку, я був здивований, як багато вони знають про „Тризуб“... і в його голосі звучала гордість. „Вони“ це шкільні товариші Остапа. Запитайте ваших дітей, і вони скажуть вам, яку популярність мають „Юкрейніс Нешенелс“ серед американської молоді.

В останніх роках зацікавлення копаням м'ячем збільшується в Америці. Президент новоствореної Північно-Американської Ліги копаного м'яча заявив 25-го червня на Конвенції Американської Федерації Копаного м'яча у Сан-Франціско між іншим таке: „Є вже намічені пляни акції, метою якої є зацікавити копаням м'ячем 190 мільйонів американців, поки ми заграсмо наші перші змагання у 1968-у році. Плянємо акцію в пресі, журналах та інших засобах“. Офіційний тижневик Американської Проф. Ліги назвав Тризуб — „прапорносцем Ліги“, а редактор „Нешенел Сакер Нюз“ називав останні роки „українською добою“ у копаному м'ячі Америки.

Є багато познач, що в найближчих роках копаній м'яч стане популярний в Америці, і ним будуть ентузіазуватися десятки мільйонів американців. Це відкривав перед нашими спортовими організаціями нові великі перспективи і завдання.

Ми часто нарікаємо, що світ про нас мало знає. На нашу думку, головна причина цього є в тому, що більшість із нас замкнула себе у духовному geti, а мало є серед нас таких одиниць, як О. Яремко, які невтомно, наполегливо і часто самітно працюють серед американського середовища, „щоб про нас знали“.

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

НІМЕЦЬКИЙ МІНІСТЕР ОБОРОНИ КАУ-ЗЕ ФОН ГАССЕЛЬ подав до відома, що секретар оборони ЗДА Мек Намара бачас обмежити скількість бомбівників типу „старфайтер“ в Німеччині, щоб замінити їх більше конвенціональною зброєю. Німецький міністер не погоджується із тим зменшенням, як також висловив своє здовлення від заперення Мек Намари, що не буде зменшення американських військ, стаціонарних в Німеччині. Бомбівники „Старфайтер“ призначені возити нуклеарну зброю. Німецькі летуни вичені вести ці бомбівники, але їм не дозволяється пілотувати їх, коли вони навантажені зброєю. В німецьких газетах появились повідомлення про те, що з уваги на вимоги в'єтнамської війни деякі американські військові частини будуть виведені з Німеччини.

НА ДЖЕТОВИХ ЛІТАКАХ ПАСАЖИРИ МОГЛИМУТЬ ВИВЧАТИ ЧУЖІ МОВИ. Як подає агенція Ройтера з Лондону, джетова агенція Транс Ворлд Ерлайнс буде проводити лекції французької, німецької й італійської мов для пасажирів, які їдуть з Аерикс в Європу. В цій програмі вивчення мов включена теж інформація про побутові властивості цих трьох європейських країн.

ПІВНІЧНИЙ В'ЄТНАМ знову відкинув усі пропозиції в справі компромісової угоди в'єтнамського конфлікту. В офіційному органі уряду „Нган Дан“ появилася декларація, яка далі обстоює чотири точки північно-в'єтнамського уряду, в яких висловлена, як передумова для переговорів в справі В'єтнаму, вимога, щоб З'єднені Держави Америки вивели всі свої збройні сили й увесь військовий вийрад з Південного В'єтнаму і припинили „акти агресії“ проти Північного В'єтнаму.

ОСОБИСТІЙ ЛІКАР АСТРОНАВТІВ д-р Чарлз Беррі заявив, що астронавт Джеміні 10 майор Майкл Корліс увесь час під час „мандрівки“ по космосі був притомний і не переставав орієнтуватися, як це декому могло б видаватися, коли він дещо затримався був, поки вліз до космічного корабля Джеміні 10.

Праця

HELP WANTED FEMALE

WANTED EXPERIENCED OPERATORS

Also Experienced Operators on Specialty Machines. Government work for the men's field. Steady work. Nice working conditions. 2961 Atlantic Ave., Brooklyn Call: AP 7-5800

WANTED EXP. OPERATORS ON LEATHER GOODS

Piece work, steady work, nice working conditions. PLACE LEATHER GOODS 307 W. 36th STREET, N.Y.C. CALL 279-3831

LOOPER Experienced on Knitwear

Steady, all year round work. Good pay. Nice working conditions. LI-MATT KNT WEAR 950 Church St., Baldwin, L.I. Tel.: (516) BA 3-0644

ОПЕРЕНТОРКИ

Досвід при Merrow-Singer машинних і шиванних замків (zipper). Секція праця при блоках, також гузиках і робленні дрок на гузиках. TO-LEN SPORTSWEAR 40 W. 27 Street NYC

HELP WANTED FEMALE

OPERATORS DRESSES & SUITS

Semi-Dress work. Good Pay. Steady. Also Blindstitch Operators. Experienced workers. Nice working conditions. Cool plant. Call all week: G & R DRESS CO. 246 E. 125 St., N.Y.C. One flight up. Tel.: 348-2456.

NURSES—REGISTERED. NURSES—PRACTICAL

Nurses for Afternoon & Night Shifts WEST ESSEX GENERAL HOSPITAL Livingston, N.J. Phone: (201) 992-6550

Real Estate

3 уваги на недугу НА ПРОДАЖ ТАВЕРНА (БАРА)

Комплетне урідження Добра дохід. Інформація, тел.: GF 7-9384 (NYC)

Woodhaven, Queens 3-РОДИННИЙ ДІМ відкормлений, 6, 5 і 4 кімнат. В'їзд і гараж, біля всіх удодільних. Килими від стіни до стіни, алюмінієві вікна і ситки. Tel.: VI 6-7065

ОСЬ ТУТ ВАША ЩАДЛИВА ФІЛІЯ ІІІ БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНО ВИСОКА ДИВІДЕНДА!

TRIDENT SAVINGS

1935 W. 51st STREET CHICAGO 9. ILL.

ЗДОБУЛА СОБИ ДОВІР'Я ТИСЯЧ ЩАДНИКІВ

TRIDENT SAVINGS

1935 W. 51st STREET CHICAGO 9. ILL.

Аплікація на прийняття

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

на СОЮЗІВЦІ

КЕРТОННСОН, Нью Йорк

ВІД 8-го СЕРПНЯ 1966 РОКУ

Ім'я і прізвище: _____

Адреса: _____

Вік: _____ Член УНСоюзу, Відділ: _____

Знання української мови: СЛАВЕ ЗАДОВІЛЬНЕ ДОБРЕ

Залучую на рахунок оплати \$ _____ (Повна оплата курсів — \$120.00. Половину належності треба вилатити із аплікацією).

Аплікації висилати на адресу: **UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE Kerhonskon, New York**

PARCA Company

48 E. 7th St. Tel.: GE 2-5550, New York City

Попиньлас нова платінка (ч. 847) — „На поштовій“ (буковинські й гуцульські колонії) \$4.95

Різне

Українсько Вислкове Євро ROMAN PARCEL SERVICE

141 2nd Ave., New York City Tel.: GE 5-7430 — висилка — НАДАТИ ПЛАНКИ З ОДНОМ І ЛУЖЕ ДОБРИ ХАРЧЕВІ. Різном аля, холодильники, тельвізори, машини до працї і шиття і т. д. Урядові години від 8:30-7 веч. Субота до 6 веч. В літні і серпні в неділі — закрито.

До винайму

ДО ВИНАЙМУ В БРУКЛІНІ

4-кімнатний апартамент в партері, в 3-род. домі, чистий, гарний дїм, гарна вулиця, 2 блокї від сабево. Tel.: 345-2388

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 14-го серпня 1966 р.:

РОЧЕСТЕР, Н.І. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 367, о год. 1:30 по пол. в приміщенні Українсько-Американського Клубу. — Н. Кушнір, голова; Т. Песко, кас.; В. Попович, секр.

Посмертні згадки

МАРІЯ ВАСЬКО, з дому Зваричук, члена Т-ва „Вільні Козаки“, 196 Відд. УНС в Джерзі Сіті, Н. Дж., померла дня 19-го червня 1966 р. Похійна походила зі села Росляна, пов. Богородиця, Західної України. Похійшла у смутку чотирьох синів і 9 внуків. Похорон відбувся 22-го червня 1966 р. з похоронного заведення до укр. кат. церкви св. Петра і Павла, а відтак на цвинтар св. Хреста в Порт Арлінгтон, Н. Дж. Вічна їй Память! Анна Цигурчин, секр.

Directors Funeral

Theodore WOLININ, Inc.

Директор Похоронного Заведення 123 East 7th Street NEW YORK, N. Y. (9) Tel.: GR 5-1457 СОЛІДНА ОБСЛУГА

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED Обслуга ЦИФРА І ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. 801 Springfield Avenue NEWARK, N. J. IRVINGTON, N. J. ESsex 6-5555

ІВАН КОВАЛЬЧУК FUNERAL HOME

Completely AIR CONDITIONED

Займається Похоронами в сестрі NEW JERSEY Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, клічте, як в день, так і в ночі: **JOHN KOWALCHUK** 129 Grand Street (cor. Warren Street) JERSEY CITY 2, N. J. Tel.: HEnderson 4-5151

ІВАН КОВАЛЬЧУК FUNERAL HOME

Completely AIR CONDITIONED

Займається Похоронами в сестрі NEW JERSEY Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, клічте, як в день, так і в ночі: **JOHN KOWALCHUK** 129 Grand Street (cor. Warren Street) JERSEY CITY 2, N. J. Tel.: HEnderson 4-5151

ІВАН КОВАЛЬЧУК FUNERAL HOME

Completely AIR CONDITIONED

Займається Похоронами в сестрі NEW JERSEY Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, клічте, як в день, так і в ночі: **JOHN KOWALCHUK** 129 Grand Street (cor. Warren Street) JERSEY CITY 2, N. J. Tel.: HEnderson 4-5151

ІВАН КОВАЛЬЧУК FUNERAL HOME

Completely AIR CONDITIONED

Займається Похоронами в сестрі NEW JERSEY Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, клічте, як в день, так і в ночі: **JOHN KOWALCHUK** 129 Grand Street (cor. Warren Street) JERSEY CITY 2, N. J. Tel.: HEnderson 4-5151

ІВАН КОВАЛЬЧУК FUNERAL HOME

Completely AIR CONDITIONED

Займається Похоронами в сестрі NEW JERSEY Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, клічте, як в день, так і в ночі: **JOHN KOWALCHUK** 129 Grand Street (cor. Warren Street) JERSEY CITY 2, N. J. Tel.: HEnderson 4-5151

ПЕТЕВ ЯРЕМА

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y. ORagon 4-2568